

Verslag identificatiemissie India

April 2008

India

Verslag identificatiemissie, conclusies en aanbevelingen

Introductie

In mei 2006 verscheen de beleidsbrief van de bewindslieden van het Ministerie van OCW en het Ministerie van Buitenlandse Zaken "Koers Kiezen - Meer samenhang in het internationaal cultuurbeleid". Eén van de voornemens in deze brief was om 'niet alleen vele bloemen te laten bloeien, maar ook op een aantal welgekozen gebieden samenhang en ambitie aan de dag leggen. Geopolitieke en economische ontwikkelingen zoals (..) voortschrijdende globalisering hebben een grote uitwerking op onze samenleving, eveneens in culturele zin. Deze dienen in ogenschouw te worden genomen bij het ontwikkelen en uitvoeren van internationaal cultuurbeleid. Zo willen we inspelen op de opkomst van grootmachten als China, Brazilië, Rusland en India'.

In dit kader kreeg de SICA de opdracht van het ministerie van OCW en het ministerie van Buitenlandse Zaken om een traject vorm te gaan geven dat zou leiden tot de culturele verkenningsmissie naar India. Dit was de tweede culturele verkenningsmissie die de SICA in twee jaar heeft uitgevoerd; de eerste betrof de missie naar China, september 2005. Doel van de culturele verkenningsmissie was het onderzoeken van de mogelijkheden voor een intensivering van culturele uitwisseling tussen Nederland en India. India maakt deel uit van de zgn. BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) en krijgt van de ministeries van OCW en BZ daarom prioriteit in het internationale cultuurbeleid. Van de BRIC-landen wordt verwacht dat deze landen rond het jaar 2050 economische, politieke en waarschijnlijk ook culturele machtscentra zullen zijn.

De economie van India groeit jaarlijks met zo'n 8 procent; met in 2002 een zeer snel groeiend rijke consumenten klasse van 100 miljoen. In de komende vijf jaar zal dit oplopen tot 180 miljoen. Om met minister Plasterk te spreken: 'welvaart is vermoedelijk een belangrijke voorwaarde voor culturele bloei'. Met een bevolking van 1,2 miljard (na 2050 waarschijnlijk zelfs een groter bevolkingsomvang dan China - waarvan de helft jonger dan 35) biedt het bijzonder veel mogelijkheden voor culturele uitwisseling.

Daarnaast heeft India - na China - de grootste culturele diaspora in de wereld; van de VS tot Australië, van het Verenigd Koninkrijk tot aan de Golfstaten. Verder wordt het gezien als de grootse democratie in de wereld met een hoog kennisniveau.

Quickscan

Voorafgaand aan de missie is door SICA een zgn. quickscan culturele betrekkingen opgesteld waarin rapport werd uitgebracht van de heersende opvattingen in het culturele veld betreffende samenwerking met India. In deze scan werd per discipline gekeken naar de huidige stand van zaken rondom culturele uitwisseling met India. De quickscan liet zien dat de huidige culturele uitwisseling zich beperkt tot enkele disciplines of evenementen gerelateerd aan een enkele discipline, bijvoorbeeld toen Amsterdam in 2005 gastheer was van de International Indian Film Academy Awards, vergelijkbaar met de Oscaruitreiking maar dan voor de Indiase filmindustrie. Verdere uitwisseling vindt plaats op het gebied van dans, (bijvoorbeeld de samenwerking die Korzo Theater in Den Haag aanging met Indiase dansgroepen), beeldende kunst (enkele Nederlandse kunstenaars hebben inmiddels in India geëxposeerd en beeldend kunst centrum De Appel heeft een curatorenreis naar India georganiseerd) en nieuwe media (er is een sterke samenwerking tussen WaagSociety en het Sarai Instituut in New Delhi).

Over het algemeen is er aantal culturele uitwisselingsactiviteiten maar is er nauwelijks sprake van structurele samenwerking, terwijl de potentie hoog is, vooral binnen de creatieve industrie: nieuwe media, animatiefilm,

architectuur en vormgeving. Verder valt het op dat er bij het Nederlandse culturele veld slechts geringe kennis van de Indiase culturele infrastructuur is.

Publieksbijeenkomst

Als logisch onderdeel binnen de traject van mogelijke versterking van de culturele uitwisseling met India organiseerde de SICA op 19 mei 2006 een publieksbijeenkomst over “Het nieuwe India en de mogelijkheden voor de Nederlandse culturele sector” in Felix Meritis, Amsterdam. De opkomst was enorm en uit de verschillende workshops en debatten bleek een grote nieuwsgierigheid bij het Nederlands cultureel veld naar India. Toenmalige Ambassadeur Eric Niehe concludeerde in het slotdebat dat de “huidige generatie Indiase kunstenaars direct en onontkoombaar geconfronteerd worden met globalisering en stappen overslaan die Nederland soms nog moet maken”. Volgens Niehe was de uitdaging voor het Nederlandse culturele veld om de juiste weg te vinden om een betere en meer structurele relatie te ontwikkelen om zich tot India te verhouden. Niehe beschreef dit als “participerend observeren”. Uit de bijeenkomst kwam ook de bevestiging van een sterke focus op creatieve industrie naar voren.

Briefingbijeenkomst

Op basis van de quickscan, de publieksbijeenkomst en in overleg met de ambassade werd vastgesteld dat een culturele verkenningsmissie de logisch noodzakelijke vervolgstap zou zijn in het ingeslagen traject. Ter voorbereiding op de missie werd voorafgaand een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle delegatieleden waarin enkele experts werden uitgenodigd om de delegatieleden te informeren over het culturele klimaat in India en de zgn. do's and don'ts betreffende culturele uitwisseling in India.

Deze experts waren

Leo Spreksel (zakelijk leider Korzo Theater)

Mayura Subharta (Indiaas beeldend kunstenaar / filmmaakster – woonachtig in Nederland)

Praneet Soi (Indiaas beeldend kunstenaar – woonachtig in Nederland)

Ellen van Dalen (freelance journalist Vrij Nederland, Trouw, Wereldomroep; voorheen werkzaam in India)

Culturele verkenningsmissie

Er werd vastgesteld dat culturele uitwisseling niet voor alle kunstdisciplines zinvol werd geacht. In samenspraak met de ambassade werden zeven disciplines geselecteerd: beeldende kunst, vormgeving, architectuur, animatiefilm, dans, mode en nieuwe media. Iedere discipline werd vertegenwoordigd door directeur of medewerker van een desbetreffende relevante fonds- of sectorinstituut, aangevuld met één stafmedewerker van het Ministerie van OCW en één stafmedewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De SICA werd gevraagd de missie te coördineren, aanspreekpunt te zijn en, in samenwerking met de Nederlandse ambassade, zorg te dragen voor de invulling van het programma, het coördineren van de logistiek voor de reis en overige zaken. Verder werd er gebruik gemaakt van bestaande contacten van vooral HIVOS maar ook WaagSociety en ISH.

De complete delegatie bestond uit de volgende personen:

Ole Bouman	Nederlands Architectuur Instituut, Directeur
Dingeman Kuilman	Premsele, Dutch Platform for Design and Fashion, Directeur
Anja Krans	Theater Instituut Nederland, Hoofd Afdeling Kennis en Informatie
Gitta Luiten	Mondriaan Stichting, Directeur
Emilie Randoe	Virtueel Platform, Secretaris Raad van Toezicht

	Hogeschool van Amsterdam, Instituut voor Informatica en Instituut voor Interactieve Media, Directeur
Jiek Weishut	Lawson en Whathisname Animatie Vereniging Nederlandse Animatie Producenten, voorzitter
Lisette Schmetz	Arnhem Mode Biënnale, Algemeen Directeur
Henk Heikamp	Ministerie OCW, senior beleidsmedewerker Directie Kunsten
Christina Jansen	Ministerie van Buitenlandse Zaken, senior beleidsmedewerker Directie Cultuur en Ontwikkelingssamenwerking
George Lawson	SICA, Directeur
Jorn Konijn	SICA, Projectleider

Opzet missie

Ook op basis van de quickscan werd besloten drie steden aan te doen die over een sterke, relevante culturele infrastructuur beschikken: New Delhi, Mumbai en Bangalore.

Naast een algemene verkenning van het Indiase culturele veld in de bovengenoemde disciplines werd getracht contacten te leggen om culturele activiteiten over en weer cultureel verkeer te vergemakkelijken en te versterken. Tijdens de missie maakten de deelnemers kennis maken met de culturele autoriteiten, culturele instellingen en overige relevante personen uit het culturele veld.

Het programma bestond uit een aantal centrale en een aantal individuele programmaonderdelen, specifiek gericht op het desbetreffende specialisme van de deelnemer. Voor de individuele programma's inventariseerde de SICA voorafgaand met iedere individuele deelnemer de verschillende wensen om tot een tailor-made programma te komen. De ambassade en het consulaat generaal complementeerden dit vervolgens nog met aanvullende suggesties voor interessante contacten.

In de opzet van het programma werd besloten per dag één discipline centraal te zetten. Iedere ochtend werd gereserveerd voor deze discipline en werd er een gezamenlijk programma afgewerkt waarin deze discipline centraal stond. In de middag volgden vervolgens individuele discipline gerelateerde afspraken.

Doelstellingen per discipline voor de missie

De culturele verkenningsmissie ving aan op zondag 8 december. Oorspronkelijk was voor de zondagmiddag een bezoek aan de Akshardham Temple gepland met aansluitend een diner met de Nederlandse ambassadeur in India, Bob Hinsh. Wegens grote vliegtuigvertraging kwamen deze afspraken echter te vervallen. 's Avonds werd wel nog een evaluatieronde georganiseerd waarin iedere deelnemer de eigen prioriteiten, voorgestelde doelen en te behalen resultaten besprak met de rest van de delegatie.

Christina Jansen en Henk Heikamp gaven aan dat zij zich vooral zouden richten op de in New Delhi gevestigde overheidinstellingen, de mogelijkheden bekijken voor uitwisseling wat betreft grote festivals, uitwisseling op het gebied van erfgoed en een bezoek aan de Indian Council for Cultural Relations (een equivalent van de SICA in India en Indiase partner voor het Amsterdam India Festival)

Ole Bouman gaf aan uit te zien naar de architectuur gerelateerde afspraken maar daarnaast ook sterke interesse te hebben in de afspraken die niet direct gerelateerd zijn aan architectuur, zoals het Sarai Instituut of het Center for Knowledge Societies.

Anja Krans benadrukte dat ze zich in deze culturele verkenningsmissie vooral richtte op (moderne) Indiase dans en het verder onderzoeken van de culturele Indiase infrastructuur op het gebied van de podiumkunsten. Verder gaf zij aan dat de Internationale festivals in India zich vooral richten op gezelschappen in Azië, niet zozeer op die uit het westen.

Wat betreft mode, lichtte Lisette Schmetz toe dat modern modeontwerp in India nog erg in de kinderschoenen staat en nog tamelijk traditioneel is. Wel is er een enorme stoffenexpertise en liggen er wellicht mogelijkheden in de uitwisseling van modestudenten.

Dingeman Kuilman gaf aan dat grafische vormgeving in India vooral gericht is op commerciële toepassingen zoals huisstijlen en reclame. Bij de productvormgeving is het vooral interessant om te zien hoe wordt gebruik gemaakt van de sterke ambachtstradities. Daar tekent zich een scheidslijn af tussen een oriëntatie op de luxury industry en de khadi-ideologie van Gandhi.

Gitta Luiten schetste dat de beeldende kunst sector in India zich grotendeels op zuid-zuid samenwerking richt. Vanuit Nederland is het lastig om een goed overzicht te krijgen van de schaal en kwaliteit van de Indiase beeldende kunst sector.

Wat de nieuwe media sector betreft, lijkt het tegenovergestelde het geval. Emilie Randoe gaf aan dat India beschikt over veel creatief nieuwe media talent dat zich veelal focust en sterk sociaal en maatschappelijk gedreven is op Azië. India is op het nieuwe media gebied zeer zeker geen ontwikkelingsland.

Jiek Weishut gaf aan op animatiegebied vooral benieuwd te zijn naar zowel de scholing als de specifieke productie bedrijven. India staat bekend om een typisch animatieproductieland. De westerse productie van animatiefilms is een lang en kostbaar proces en wordt daardoor veelal uitbesteed in lagelonenlanden als India. Verder is de Indiase filmindustrie heel groot, de grootste van de wereld maar animatie vormt nog geen groot deel van deze industrie.

Verslag missie

Aanvang missie – New Delhi dag 1

Op maandagochtend begon de verkenningsmissie met een bezoek aan het Indian Habitat Cultural Centre. Het Habitat Centre wordt gezien als het belangrijkste en meest prominente culturele centrum van de stad. Het is een enorm complex dat naast bibliotheken, theaterruimtes, galerieën ook congresruimtes en sportfaciliteiten herbergt. In het centrum worden nationale en internationale kunst tentoonstellingen georganiseerd. Het centrum speelt ook een belangrijke rol bij het organiseren van internationale conferenties. In het centrum werd voor de delegatie een rondleiding georganiseerd en had de delegatie een gesprek met de directeur dhr. G. Liberham.

Directe mogelijkheden om te komen tot culturele uitwisseling met het Habitat Centre zijn niet direct voorhanden. Vrijwel alle tentoonstelling- of theaterruimtes worden commercieel geëxploiteerd. Nederlandse culturele activiteiten zouden er uitsluitend plaatsvinden als de ruimtes geheel worden uitgekocht. Lokale betrokkenheid is in dit geval niet gewaarborgd; een constructie die vanuit Nederland niet wordt aangeraden.

Na het bezoek aan het Habitat Center werd het Sanskriti Kendra Institute bezocht, een artist-in-residence / museum plek, ver buiten het centrum van New Delhi. Het instituut is een non-profit organisatie wiens naam

letterlijk vertaald 'the process of cultivating' betekent. Het instituut is in 1979 opgericht en bestaat uit een groot aantal artist-in-residence ruimtes waarin lokale internationale kunstenaars voor een bepaalde tijd kunnen werken en verblijven. Ook beschikt het museum over drie kleine museale ruimtes waarin vooral de nadruk ligt op arts-en-crafts. Bij het instituut werd een rondleiding gegeven door adjunct-directrice Devena Singh die zowel de musea als de artist-in-residence plekken liet zien. Daarna werd een lunch genuttigd, vergezeld door enkele kunstenaars die tijdelijk wonen en werken in het instituut.

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan het Sarai Instituut. Dit is één van de meest vooraanstaande nieuwe-media onderzoeksinstituten in India, dat zich vooral concentreert op sociaal-kritisch onderzoek. Het instituut is een alliantie van onderzoekers, praktische computertechneuten, nieuwe media-experts en kunstenaars die zich inspannen om zoveel mogelijk informatie met een zo'n groot mogelijke verscheidenheid openbaar toegankelijk te krijgen. Sarai werkt sinds 2001 samen met WaagSociety, Amsterdam.

Awadhendra Sharan, historicus en fellow bij Sarai, heette de delegatie welkom. Naast een rondleiding gaf Sharan, samen met collega Monica Narula een uitgebreide presentatie over Sarai en al haar activiteiten. Het bezoek aan Sarai sloot het gezamenlijke gedeelte van de dag af waarna alle delegatieleden verschillende individuele afspraken hadden.

Ole Bouman sprak met Suneet Paul, managing editor van het Indiase tijdschrift Architecture and Design.

Jiek Weishut sprak met Sarnath Banerjee, een Indiase graphic novelist, kunstenaar en filmmaker.

Dingeman Kuilman bracht een bezoek aan Arun Verma, oprichter en eigenaar van de Design Studio Arun Verma.

Anja Krans en George Lawson brachten een bezoek aan de National School of Drama in New Delhi waar zij spraken met Akshay Pathak en Anuradha Kapur. Pathak is hoofd programmeur van het internationale theater festival van New Delhi, het grootste theaterfestival in India, dat plaatsvindt binnen de context van de National School of Drama. Anuradha Kapur is de algemeen directeur van de school.

Lisette Schmetz en Sara Cohen hadden een ontmoeting met David Abraham van mode ontwerpers Abraham & Thakore Fashion Designers. In hun design zoeken zij naar een mix van contemporaine internationale stijlen en traditionele klassieke Indiase motieven en tradities.

Gitta Luiten en Henk Heikamp brachten een bezoek aan de Vadehra Art Gallery. Deze galerie wordt gezien als één van de meest toonaangevende beeldende kunstgaleries in India. De galerie heeft ook een filiaal in Londen.

Emilie Randoe en Christina Jansen hadden een ontmoeting met Amrit Srinivasan van de New Delhi University. Srinivasan is hoogleraar Sociologie en Sociale Anthropologie bij de Afdeling Geestes en Sociale Wetenschappen bij het Indian Institute for Technology (IIT) in New Delhi. Met haar werden de mogelijkheden voor het uitwisselen van nieuwe media studenten besproken.

Het avond programma bestond uit een diner in het Lodhi Garden Restaurant met vertegenwoordigers van internationale culturele instituten of cultuurmedewerkers van Europese ambassades, werkzaam in New Delhi, zoals de British Council (Les Dangerfield), ProHelvetic (Chandrika Grover Ralleigh), Alliance Francaise (Gautam Kumar & Joachim Pouchin), Franse ambassade (Fanny Lièvre) en de Belgische ambassade (Arnaud Dusaucy).

New Delhi – dag 2

Dag 2 begon voor een groep van Gitta Luiten, Jiek Weishut, Anja Krans, Lisette Schmetz, Dingeman Kuilman en Jorn Konijn met een bezoek aan het Craft Museum. Het museum is uniek in India en combineert het tonen van traditioneel Indiaas handwerk met de live ervaring van traditionele handwerklieden, een mix van objecten en levend erfgoed. In het museum had de delegatie een gesprek met en rondleiding door het museum met Jyotindra Jain (voormalig directeur van het museum en tevens Prins Claus Fonds Laureaat). Jain staat bekend als een

inspirerende 'innovator' in de mondiale museale sector. Ook is hij een scherpe criticus van de Indiase culturele infrastructuur die naar zijn mening 'nog veel te zwaar leunt op modern getraind cultuurmaker, zonder enig besef van traditie en historie'.

De andere groep van George Lawson, Christina Jansen, Henk Heikamp, Sara Cohen en Ila Singh bracht een bezoek aan het Indiase Ministerie van Culture voor een ontmoeting met dhr. Abhijeet Sengupta (staatssecretaris van cultuur). Vervolgens werd de Indian Council for Cultural Relations waar een ontmoeting plaats vond met directeur generaal Pavan Varma en adjunct directeur generaal Sanjiv Kholi. Het Indian Council for Cultural Relations maakt onderdeel uit van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en concentreert zich vooral de podiumkunsten.

Emilie Randoe bezocht Arun Mehta, tactisch media activist en tegenwoordig werkzaam als ontwikkelaar van software waarmee mensen met een lichamelijke beperking toch in staat zijn om met computers te werken. Mehta ontwikkelde een nieuwe technologie waarmee mensen in afgelegen gebieden met elkaar kunnen communiceren via radio. Tegenwoordig ontwikkelt hij software waarmee gehandicapte kinderen beter overweg kunnen met computers. Met Arun Mehta werd ook besproken hoe Nederlandse studenten stage zouden kunnen lopen bij zijn projecten.

De groep van Gitta Luiten, Jiek Weishut, Anja Krans, Lisette Schmetz, Dingeman Kuilman en Jorn Konijn brachten vervolgens een bezoek aan Khoj! International Artists' Association. Emilie Randoe sloot zich hier bij de groep aan. Khoj! International Artists' Association in een artist-in-residence / alternatieve expositie ruimte voor experimentele 'performed arts'. Het is een toonaangevende plek, international gerenommeerd die op een actieve manier nieuwe kunstvormen probeert te ontwikkelen en te promoten in het alledaagse leven van New Delhi. Daarnaast organiseert Khoj! debatten en beschikt het over een groot netwerk van kunstenaars zowel nationaal als internationaal. Deze unieke plek staat onder de bezielende leiding van Pooja Sood die naast directeur van Khoj! ook essayist en freelance curator is.

Na een uitgebreide informatie sessie, rondleiding en lunch begeleidde Pooja Sood vervolgens Emilie Randoe en Jiek Weishut naar de Apeejay Media Gallery voor een ontmoeting met mevrouw Priti Paul. Zij vormt samen met haar zuster Priya en haar broer Karan de Raad van Bestuur van de Apeejay Surrendra Group, een groot industrieel conglomeraat in staal, thee, retail, shipping, verzekeringen, vastgoed en hotels. The Apeejay Media Gallery vormt de culturele tak van het conglomeraat en is gevestigd in een hypermodern leegstaand kantoorgebouw. Vier keer per jaar organiseert Pooja Sood hier een cultureel evenement. Priti Paul is een goed voorbeeld van jong Indiase cultuurmecenaat: een kapitaal krachtige vrouw met een sterke passie voor (experimentele) kunst. Ze vormt een goed voorbeeld voor private ondersteuning van de kunsten in India. 'Wij kijken niet naar het Westen om te onderzoeken wat we moeten inhalen. Wij investeren alleen in sectoren waarin India gelijke kansen heeft als andere landen. Het is belangrijk dat we hier in India onze eigen vocabulaire ontwikkelen. Er worden nu heel veel nieuwe media en design scholen opgericht, dus over 20 jaar moet die eigen vocabulaire er zeker zijn.'

De groep van Henk Heikamp, George Lawson, Christina Jansen, Sara Cohen en Ila Singh, aangevuld met Gitta Luiten en Ole Bouman bezochten vervolgens INTACH: Indian National Trust for Art and Cultural Heritage. INTACH is een groots opgezette non-profit organisatie dat zich in zet voor de bescherming en conservering van het natuurlijk en culturele erfgoed in India. Daarnaast probeert het alle erfgoedsites digitaal in kaart te brengen, traint het erfgoedprofessionals om op een juiste wijze met het erfgoed om te gaan. De groep was onder de indruk van de professionaliteit en de grote hoeveelheid aan activiteiten die INTACH organiseert.

Lisette Schmetz en Dingeman Kuilman bezochten de Fashion and Design Council van India, een overheidsorganisatie die functioneert als een economisch sectorinstituut, voor producenten en ontwerpers. De organisatie wil de Indiase mode-industrie stimuleren, promoten en internationaal op de kaart zetten o.a. door de organisatie van de India Fashion Week. Lisette Schmetz en Dingeman Kuilman werden ontvangen en te woord gestaan door directeur Rathi Vinay Jha. Zij was in de veronderstelling dat Viktor & Rolf Duitsers zijn en bleek een groot voorstander van de traditionele Indiase dracht voor vrouwen, de sari.

Anja Krans bracht in dezelfde tijd een bezoek aan Studio Abhyas voor een ontmoeting met choreograaf Navtej Johar, die gespecialiseerd is in de dansstijl Bharatanatyam. Daarna had zij nog een gesprek met Zuleikha Allana, een jonge opkomende theaterregisseuse uit de New Delhi scene.

Na zijn bezoek aan de Fashion Council bracht Dingeman Kuilman nog een bezoek aan Gunjan Gupta of Wrap Art & Design, een jong, innovatieve vormgevingsbedrijf gevestigd in New Delhi. Wrap Art heeft in september 2006 een succesvolle showcases gehad op de 100% Design Beurs in London in september 2006 en op de International Contemporary Furniture Fair in New York 2007.

Lisette Schmetz bracht vervolgens nog een bezoek aan modeontwerper Smita Soni, een jonge opkomende modeontwerper. Hij heeft zijn (traditionele) heren modelabel in India stevig neergezet en ontwerpt nu ook een damescollectie die meer bedoeld is als een moderne innovatieve collectie. Deze collectie bestaat uit een combinatie tussen traditionele Indiase kledingstukken met een modernere twist. Soni gaf aan dat het in India is om feedback te krijgen van collega's omdat de meeste nog erg in 'het traditionele' vast zitten. Een internationale stage zou voor Soni zeer interessant kunnen zijn.

Het avondprogramma van dag twee bestond uit een diner met ambassadeeraad Jeroen Roodenburg, in restaurant Moti Mahal. Anja Krans bezocht die avond op de National School of Drama de theatervoorstelling Hand over Fist van Maya Krishna Rao.

New Delhi / Mumbai – dag 3

Op 12 december, dag 3, vertrok de delegatie uit New Delhi naar Mumbai. Door wederom een lange vliegvertraging was er helaas geen tijd meer voor het voorgestelde middagprogramma van die dag.

Mumbai – dag 4

Op de eerste dag in Mumbai, dag 4 in het programma, stond de discipline animatiefilm centraal. Jiek Weishut, Christina Jansen, Emilie Randoe en Jorn Konijn brachten een bezoek aan de gloednieuwe filmschool Whistling Woods International – Institute for Film, Television and Media Arts. De school is gelieerd aan Apple India en Digidesign, is opgericht door de Indiase regisseur Subhash Ghai en kost studenten 25.000 dollar om er les te krijgen. Naast een ontmoeting met en rondleiding door Chris Higgins (Manager - Affiliations and Short Courses) sprak de delegatie ook met Dhr. S. Ashish, oprichter en c.e.o. van animatieproducent Anirights Infomedia. Het bedrijf doet nu vooral post productie, maar is ook bezig met de productie van de eerste zelf ontwikkelde animatie films. Dhr. S. Ashish geeft ook les aan de filmschool.

De hele delegatie bracht vervolgens een bezoek aan Mohile Parikh Center for the Visual Arts (MPCVA) waar men werd ontvangen door oprichtster Anuradha Parikh-Benegal en programma coördinator Amrita Gupta Singh. Het MPCVA is een international erkend cultureel instituut dat zich bezig houdt met conferenties,

workshops en publicaties rondom moderne Indiase beeldende kunst. Het MPCVA maakt onderdeel uit van het National Centre for the Performing Arts.

Vervolgens vond er een lunch plaats in het Indigo Delhi restaurant, waar de delegatie vergezeld werd door twee redacteurs van het ART India Magazine, Zehra Jumabhoy (assistant-editor) & Aqdas Tatli (Business Manager).

De middag bestond wederom uit individuele afspraken. Gitta Luiten, vergezeld door Henk Heikamp en Christina Jansen, bezochten de Sakshi Gallery en hadden een ontmoeting met eigenaar Geeta Mehra. De Sakshi Gallery werd in 1984 opgericht en was de eerste professionele commerciële galerie in Mumbai. De galerie heeft meerdere locaties, in Chennai, Bangalore and Mumbai en organiseert wereldwijde tentoonstellingen zoals in Berlin, Hong Kong, New York, London en Singapore.

Vervolgens bracht hetzelfde trio een bezoek aan de Chemould Gallery en hadden een ontmoeting met directrice Shireen Gandhi. De Chemould Gallery is net als de Sakshi Gallery één van de meest toonaangevende galerieën in Mumbai en heeft sinds de oprichting in 1988 veel tentoonstellingen van 'break-through artists' getoond.

Dingeman Kuilman bracht samen met Sara Cohen een bezoek aan het Indian Institute of Technology and Design waar zij een ontmoeting hadden met design-professor A.G Roa. Hij is de leermeester van de in Amsterdam werkende Indiase ontwerper Satyendra Pakhale en heeft zich de afgelopen twintig jaar intensief bezig gehouden met de ambachtelijke productie van bamboe in traditionele Indiase dorpen. Hij is een geïnspireerd voorvechter van de sociaal-culturele verantwoordelijkheid van de ontwerper.

Ole Bouman had een ontmoeting op de Academy of Architecture met Neera Adarkar, architect en urban planner. Tevens geeft zij les aan de faculteit van de Academy of Architecture. Vervolgens had hij een ontmoeting met Pankaj Joshi bij het Urban Design and Research Center. Dit centrum is een instituut dat de interactie tussen architecten en urban planners probeert te stimuleren.

Lisette Schmetz bracht een bezoek aan een wijk in Mumbai waar veel moderne kledingwinkels bevinden, zoals Shop No. 11 waar veel werk te vinden is van Rajesh Pratap, één van de meest gelauwerde moderne Indiase mode vormgevers.

Emilie Randoe bracht een bezoek aan CAMP – Initiative around Art, Media and Technology waar zij oprichters Shaina Anand en Ashok Sukumaran ontmoette. CAMP is een kunstenaarsinitiatief dat zich bezig houdt met nieuwe media en sociaal, maatschappelijk innovatieve toepassingen van nieuwe media technologie. Veel indruk maakte de projecten die zijn gerealiseerd met behulp van bewakingscamera-software en de openbare, interactieve kunstwerken verspreid over de hele stad. CAMP werkt samen met Khoj! International Artists Association en voert samen met WaagSociety projecten uit.

In de avond organiseerde het Consulaat-generaal in Mumbai een borrel met een groot aantal interessante cultuurmakers uit Mumbai.

Mumbai – dag 5

Op vrijdag 14 december – dag 5 - bracht de volledige delegatie een bezoek aan Majlis Manch – een klein centrum voor interdisciplinaire kunst initiatieven. Speciale focus van dit centrum ligt op vrouwenrechten in India. In het centrum werken beeldend kunstenaars, filmmakers, theatermakers allemaal gezamenlijk aan één project. Eén van de projecten is bijvoorbeeld een project rondom de conflictregio Kashmir. Alle deelnemers aan dit initiatief verzamelen zoveel mogelijk informatie - vanuit alle mogelijke bronnen - om zo voorbij te gaan aan

ééndimensionale berichtgeving en te komen tot een zo objectief mogelijke representatie van deze regio. Oprichtster Madhusree Dutta – zelf filmmaakster, curator, onderzoeker en politiek activist – verzorgde de uitgebreide presentatie.

Vervolgens bracht de delegatie een bezoek aan het Kamla Raheja Vidyavidyalaya Institute of Architecture and Environmental Studies waar een door de SICA en de NAI speciaal georganiseerd debat werd georganiseerd. Het Kamla Raheja Vidyavidyalaya Institute for Architecture and Environmental Studies is in 1992 opgericht door Upnagar Shikshan Mandal. Het instituut maakt onderdeel uit van de University of Mumbai. In het debat stond het huisvestingsvraagstuk in Mumbai centraal. De stad wordt verscheurd door - aan de ene kant - miljardeninvesteringen in compleet nieuwe stadsdelen en - aan de andere kant - snel om zich heen groeiende 'slum' cultuur. Hoe gaat de architectuurdiscipline met dit vraagstuk om? Het debat werd vooraf gegaan door Ole Bouman en door twee lezingen van twee docenten van het instituut, Rohan Shivkumar en Anirudh Paul. Het debat dat daarna volgde werd gevoerd door zowel studenten als andere buitenlandse gasten. Emilie Randoe maakte daarna nog een wandeling door de wijk Juhu met Vikram Krishna, tactisch media activist.

Christina Jansen en Sara Cohen sloten hierna hun programma af. De rest van de delegatie kwam vervolgens samen voor een groepsdiner in Zenzi Restaurant waarin de conclusies van het Mumbai gedeelte en de doelstellingen voor de laatste stad, Bangalore, werden bediscussieerd.

Mumbai / Bangalore – dag 5

Gitta Luiten en Dingeman Kuilman vertrokken op zaterdagochtend 15 december terug naar Nederland. De rest van de groep reisde door naar Bangalore. In de middag stond daar nog een bezoek aan het Center for Knowledge Societies op het programma. Dit commerciële vormgevingsinstituut ontwikkelt innovatieve producten en services in de breedste zin van het woord, geheel tailor-made op de ideale wensen van de gebruiker. Hun opdrachtgevers bevinden zich over de hele wereld, van Brazilië tot China.

Bangalore – dag 6

Op zondagochtend 16 december bracht de delegatie een bezoek aan het APSA weeshuis die een intensieve samenwerking met het Nederlandse ISH Institute hebben opgezet. ISH is een Amsterdams podiumkunsten gezelschap dat skate, breakdance, hiphop en andere urban-dansvormen combineert tot nieuwe vormen van theater. Het is speciaal gericht op jongeren, voornamelijk jongeren van die een opvolging volgen op de VMBO of MBO. Met hulp van Stichting Kinderpostzegels heeft ISH een Indiase counterpart opgericht, genaamd W-ISH. De opening van deze school is het resultaat van een uitwisselingsproject waarna de Indiase deelnemers aan de workshop zelf het initiatief hebben genomen om een opleiding op te zetten. In het weeshuis kreeg de delegatie een rondleiding en een uitgebreide voorstelling voorgeschoteld van drie verschillende groepen uit het W-ISH programma.

Na het bezoek aan het APSA weeshuis werd het Ranga Shankara Theatre bezocht. Dit is één van de weinige professionele, moderne theaters in India waar veel nationaal maar ook internationale theaterproducties te zien zijn. De nadruk ligt op nieuwe, innovatieve producties. Directrice Arundhati Nag leidde de delegatie rond, bood een lunch aan en gaf tekst en uitleg rondom het theater.

Aansluitend aan het bezoek van het Ranga Shankara Theatre werd er kennis gemaakt met Reena Fernandes and Rajendran Nathan van het regionale HIVOS kantoor. HIVOS is een Nederlandse niet-gouvernementele organisatie die handelt vanuit humanistische waarden. Samen met lokale maatschappelijke

organisaties in ontwikkelingslanden probeert HIVOS een bijdrage leveren aan een vrije, eerlijke en duurzame wereld. De delegatie heeft in zowel Delhi, Mumbai als in Bangalore een aantal projecten bezocht die door HIVOS worden ondersteund. Na afloop werd het Centre for Study of Culture and Society (CSCS) bezocht, een Indiase denktank die actief is in culturele studies en politieke interventies. Zij organiseren seminars, publiceren boeken en doen wetenschappelijk onderzoek. CSCS wordt ook door HIVOS ondersteund.

Bangalore – dag 7

Maandag 19 maart was de laatste dag van het bezoek. Anja Krans en George Lawson brachten een bezoek aan het Attakkalari Dance Theatre, één van de weinige moderne dans centra die zowel een opleiding, archief als gezelschap omvat. Het gezelschap is internationaal zeer gerenommeerd en heeft ook in Nederland opgetreden. Attakkalari faciliteert en produceert zelf deze evenementen. Er was een ontmoeting met de artistieke directeur, director Mr. Jayachandran Palazhy, en er werd een performance gepresenteerd door de studenten en dansers van het Attakkalari Dance Theatre.

Jiek Weishut en Lisette Schmetz hadden gelijktijdig een afspraak bij Animaster, een animatie bedrijf gespecialiseerd in 2D & 3D animatie trainingen.

Met deze twee afspraken sloot het werkbezoek af en volgde – na een tussenstop in New Delhi – de terugreis naar Amsterdam.

Debriefing missie

Op 12 februari 2008 vond vervolgens de debriefing van de missie plaats. Voorafgaand aan de debriefing werd met de Indiase Ambassadeur mevrouw Neelam Sabharwal over de missie en de mogelijke vervolgstappen gesproken.

De delegatieleden werd gevraagd om allen een aantal geïnteresseerden uit hun desbetreffende discipline uit te nodigen voor de koppeling naar het Nederlandse culturele veld aan te geven.

George Lawson opende de bijeenkomst met een aantal algemene noties en observaties. Het 11 dagen durende programma zat vol met afspraken die mede door de goede contacten van zowel HIVOS als de Nederlandse Ambassade in New Delhi grotendeels succesvol verliepen. Naast het programma was er regelmatig een gezamenlijke debriefing om de opgedane ervaringen te delen, iets wat essentieel bleek te zijn om gedachten goed op rij te krijgen

Ondanks een goede, gedegen voorbereiding werd de delegatie toch enigszins overvallen door de overal zichtbare armoede. India is een supermacht, de grootste democratie op aarde en een opkomende economische supermacht en wellicht is het daardoor pijnlijk om de grote gelijkwaardigheids verschillen te moeten constateren. Daarnaast zijn confrontaties met het sluimerende, nog altijd aanwezige kastensysteem, lastig en ongemakkelijk.

De moderne Indiase burger lijkt zich hier echter steeds meer bewust van te worden: een verlangen naar 'good governance', een drang naar sterk en correct leiderschap is in India bijzonder sterk aanwezig. Ten tijde van de reis was India in de ban van het tv-programma LEAD INDIA, een Idols achtig programma waarin, via politieke debatten, de grootste kwaliteitskrant in India en een populair tv-station op zoek de nieuwe leider van het India van morgen.

Ook goed om op te merken is dat door de grootte van het land het lastig is te schatten in te schatten is waar de precieze machtstructuren liggen, bij de nationale overheid of de deelstaten? De indruk die de delegatie kreeg was dat op deelstaat niveau niet bijzonder veel gebeurt.

Verder viel op dat de publieke, culturele infrastructuur nog schraal en beperkt is. Zo is er bijvoorbeeld maar één National School of Drama voor heel India. Het culture circuit moet het nagenoeg uitsluitend hebben van financiering uit de private sector. Cultuur is daardoor – veel meer dan in Nederland - onderhevig aan economische wetten en dus aan globalisering. Want één ding was na afloop van de reis duidelijk: India = globalisering! Van de internationale callcenters in Bangalore tot de sterk ontwikkelde nieuwe media sector in Mumbai. Globalisering betekent bijvoorbeeld in de beeldende kunst sector een explosieve groei in de moderne kunsthandel in Mumbai waar de prijzen gemakkelijk westerse kunstenaars toppen. Dit is echter wel een wereld ver verwijderd van de kwaliteitsplekken in bijvoorbeeld New Delhi waar de Mondriaan Stichting in geïnteresseerd is. De Indiase kunstenaars werkzaam in deze plekken zoeken, in die globalisering en vanuit een positieve houding, hun weg. Daar zou de culturele sector in Nederland een voorbeeld aan kunnen nemen. Dit zijn dan ook bij uitstek de partners waarmee het loont om in de komende jaren mee samen te werken. De laatste algemene observatie die George Lawson maakte, betrof het onderwerp Indiase culturele identiteit, ofwel “Being Indian”. Binnen de delegatie heerste het idee dat dit gevoel het eerstkomende decennium het belangrijkste onderwerp in India wordt. Er zal gezocht moeten worden naar een nieuw evenwicht tussen traditie, de enorme culturele diversiteit en een nieuwe moderne pan-Indiase cultuur die voorkomt uit de sterke groei van de mediale massa cultuur van de nieuwe rijke “leader of the World” India; de “Indian Bollywood dream” tegenover de “American Hollywood dream”.

Vervolgens werd er per discipline gekeken naar de observaties en mogelijkheden. Emilie Randoe trapte af om haar observaties over de nieuwe mediasector te geven. India is op dit gebied zeker geen ontwikkelingsland, integendeel! Er is zeer veel technische kennis van zaken en deze worden veel ingezet bij sociale problematiek. Volgens Emilie Randoe is er zeer veel creatief media talent, waarbij wel moet worden opgemerkt dat de focus in India vooral op andere landen in Azië ligt en niet op het westen. De Nieuwe mediasector in India is sterk en groot, zowel de bedrijfsmatige, industriële nieuwe media sector als de alternatieve, activistisch scène. Deze laatste houdt zich bezig met kwalitatief goede projecten in het publieke domein, vooral gerelateerd aan sociale en maatschappelijke thema's zoals globalisering, migratie en het kastensysteem. De activisten kampen met een groot tekort aan geld. Emilie Randoe pleit ervoor om de komende jaren het werk van deze nieuwe media kunstenaars en activisten structureel zichtbaar te maken en vooral te kijken wat het Westen van hen kan leren.

Ole Bouman belichtte daarna de architectuursector. Hij was erg positief over de verschillende mogelijkheden die er voor de Nederlandse architectuur sector in India zich aandienen. “Nederland is duidelijk beter in het visualiseren, prioriteren en het praktisch uitvoerbaar maken, maar Indiërs kunnen heel goed abstracties beargumenteren, maar daar blijft het vaak bij. Ze lijken daarbij risicomijdend. Praktisch gezien kan het NAI in India functioneren als makelaar voor buitenlandse opdrachten voor Nederlandse architecten. De enorme bevolkingsgroei, grote hoeveelheid groot kapitaal en een gebrek aan goede huizen en werkruimte zijn uitdagende condities voor Nederlandse architecten om in India aan het werk te gaan. Het NAI kan daarin een rol in spelen.

Op een meer theoretisch vlak was Ole Bouman vooral gefascineerd door de 'battle for space' die vooral in Mumbai duidelijk te zien was: bijzonder weinig beschikbare ruimte en een zeer explosieve stijging van de bevolking. Wat is de rol van de architect in dit proces? Waar ligt de verantwoordelijkheid van de architect hierin? Ole Bouman zou graag zien dat een architectuur tijdschrift als VOLUME / ARCHIS daar aandacht aan besteedt.

Eén van de geïnteresseerden uit de architectuur discipline die door Ole Bouman was uitgenodigd, was Maarten Kloos, directeur van ARCAM (Architectuur Centrum Amsterdam), die ten tijde van de missie ook in India verbleef en aanwezig was bij de lezing op het Kamla Raheja Vidyaniidhi Institute. ARCAM verzorgt de invulling van het architectuurgedeelte in het India 2008 festival.

Anja Krans was verhinderd bij de debriefingsbijeenkomst dus werd haar plaats overgenomen door Henk Scholten, directeur van Theater Instituut Nederland. In India is geen sprake van een (nationale) infrastructuur op het gebied van theater en dans en de activiteiten die er plaatsvinden hebben veelal de status van een 'volks'bijeenkomst (een gathering)of evenement die weinig met kunst te maken hebben. Eén van de positieve uitzonderingen was het Attakkalari Dansgezelschap, die dans duidelijk als moderne kunstvorm beschouwen. Werkend vanuit traditionele Indiase danstalen, wordt een combinatie gezocht met moderne dans. Ook is het interessant dat vanuit Korzo Theater Den Haag regelmatig in Chennai residenties plaats vinden van Nederlandse choreografen. Deze plek werd niet tijdens deze missie bezocht. Binnen de Indiase danswereld is geen sprake van overheidssteun en valt de belangrijke rol van HIVOS te prijzen. Wanneer het gaat om uitwisselingen, workshops en residenties, liggen er slechts spaarzame kansen. Steeds moet in het achterhoofd gehouden worden dat die alleen kunnen plaatsvinden als er reële samenwerking mogelijk is, op gelijkwaardige voet. Voor de dans valt er veel van de Indiërs te leren, zeker als het gaat om de fusie tussen dansvormen; India heeft immers een erg rijke traditie. Op toneelvakgebied is een uitwisseling minder goed denkbaar.

In de SICA quickscan werden er duidelijke mogelijkheden gezien voor verdere ontwikkeling van culturele uitwisseling op het gebied van mode. Het programma van Lisette Schmetz bevatte ontmoetingen met een aantal ontwerpers en het Indiase sectorinstituut voor mode. Zij constateerde echter al snel dat qua experiment en conceptuele ideeën de Indiase modescene niet bijzonder sterk is. 'De sector is nog altijd meer crafts dan fashion'. Mode ontwerp is in India nog 'beginnend en sterk nog traditioneel'. Wat India wel heeft, is een enorme stoffenexpertise. Mogelijkheden voor eventuele culturele uitwisseling op het modevak, liggen dan ook meer in de lijn van de uitwisseling van modestudenten waarin Nederlandse studenten veel van de Indiase stoffenexpertise kunnen leren en de Nederlandse studenten hen kunnen beïnvloeden met een drang naar 'experiment en conceptuele ideeën'.

De conclusies van Dingeman Kuilman wat betreft vormgeving liggen in het verlengde van de conclusies van Lisette Schmetz. Indiaas design is vooral interessant in sociaal-cultureel perspectief van de rijke, ambachtelijke tradities. In Mumbai liggen de mogelijkheden voor aansluiting op de internationale vormgeving in het 'luxe-segment'. De mogelijkheden voor Nederlandse samenwerking liggen vooral in het onderwijs. De commerciële

kansen van Nederlandse vormgevers en designbureaus op de Indiase markt zijn recent in kaart gebracht door de EVD en de Nederlandse ambassade.

Gitta Luiten bezocht tijdens de missie de steden New Delhi en Mumbai. Het niveau en de ontwikkeling op het gebied van (experimentele) hedendaagse beeldende kunst zijn recent en de infrastructuur is nog in ontwikkeling. De internationale oriëntatie is vooral gericht op Azië; de onderlinge zuid-zuid communicatie groeit snel. Wat wel zichtbaar is, is de explosieve groei in de moderne kunsthandel in bijvoorbeeld Mumbai. Vooralsnog is het aantal plekken dat voor ondersteuning van de Mondriaan Stichting in aanmerking komt beperkt. De kansen voor financiële ondersteuning van Nederlandse kunst in India lijkt daarom op dit moment minder groot dan China. De kwaliteit van de presentatieplaatsen is nog niet bijzonder hoog.

In maart 2008 vond de jaarlijkse Mondriaan Stichting - Prins Claus Fonds oriëntatiereis plaats. Deze reis deed ook India aan (Delhi en Mumbai). Ook galerie/curatorenopleiding De Appel organiseert een reis naar India. Het land staat dus weldegelijk in de 'beeldende kunstschijschijwerpers'.

Vanuit de animatiesector bezocht Jiek Weishut zowel filmscholen, een animatiemaker en een animatieproductie bedrijf. India staat over in de hele wereld bekend als dé plek waar animatieproductie wordt uitbesteed. Animatie is een lang en dus kostbaar proces. Tijdens de missie bleek echter dat in India dit productiewerk zelf ook vaak al uitbesteed, aan bijvoorbeeld de Filippijnen. De Indiase filmindustrie is enorm, de grootste van de wereld. Animatie vormt nog geen groot deel van deze industrie maar daar werkt men hard aan. De eerste Indiase animatiefilms rollen de komende tijd van de productieband. Jiek Weishut concludeerde dat er tot dus ver nog weinig zichtbare resultaten zijn van Indiase animatiefilm. Het land mist – net als in de vormgevings- en modesector - nog vaak goede creatieve concepten. Nederland heeft een sterke creatieve animatietraditie, veel talent en het culturele en economische belang van de animatiefilm is wereldwijd groeiende. Ook voor Nederlandse animatiestudenten zou India het een zeer goed stage land zijn.

Directe follow-up en andere gerelateerde culturele uitwisselingsactiviteiten

Culturele uitwisseling met India vindt nog slechts op kleine schaal plaats. Toch zijn er weldegelijk potenties, zo bleek uit zowel de quickscan, de publieksbijeenkomst en de culturele verkenningsmissie. Enkele initiatieven zijn reeds ingang gezet. Eind 2008 organiseert het Concertgebouw Amsterdam een groot India festival. De SICA heeft het HIVOS-NCDO cultuurfonds in contact gebracht met de organisatoren van het festival voor een mogelijke samenwerking en sponsoring van het festival. De expertise die is opgedaan op de missie heeft aan deze initiatieven bijgedragen.

Daarnaast vond in maart de al eerder genoemde Mondriaan Stichting-Prins Claus Fonds oriëntatiereis plaats waarin een groot aantal Nederlandse en Belgische curatoren in contact werd gebracht met beeldende kunstinstellingen in India. Deze missie cementeerde meteen een aantal van de in december gelegde contacten. De hierboven genoemde uitwisseling die ISH met het W-ISH project in India heeft, wordt ook geïntensiveerd. In april 2008 brengt de Indiase groep W-ISH studenten een bezoek aan Amsterdam voor workshops en optredens. Daarnaast is het Nederlandse animatiefestival voornemens een gedeelte van hun programmering in te vullen voor Indiase animatie.

Binnen de delegatie is er verder gesproken om een groep van de meest interessante cultuurprofessionals waarmee de delegatie in contact is gekomen, gezamenlijk naar Nederland te laten komen voor een uitgebreid werkbezoek. SICA zal het initiatief nemen om dit gezamenlijk bezoek te coördineren.

Het belang van de culturele verkenningsmissie

Culturele verkenningsmissies als deze vormen een belangrijk onderdeel in de oriëntatie op landen met potentie voor (toekomstige) intensivering van culturele uitwisseling. Een deel van de praktische invulling van potentiële uitwisseling vindt natuurlijk al plaats door middel van onderzoek in Nederland. Om echter een goed en compleet beeld te verkrijgen is een daadwerkelijke verkenning ter plaatse essentieel.

Het biedt de gelegenheid tot:

- Het verkrijgen van een beter, gedetailleerder en een meer gebalanceerd beeld van een land. Ontmoetingen met mogelijke partners, waaronder ook ontmoetingen met relevante overheidsfunctionarissen. Een daadwerkelijke ontmoeting leidt tot een groter en sneller vertrouwen en maakt toekomstige samenwerking gemakkelijker.
- Beter zicht op de nationale culturele infrastructuur. In het geval van India was het bijzonder lastig om in Nederland een duidelijk zicht te krijgen op de culturele infrastructuur van het land; wie is waar verantwoordelijk voor? Wie financiert het culturele veld? Wie heeft de bevoegdheid om bijvoorbeeld te programmeren? Welke plaatsen zijn ook (fysiek en praktisch) geschikt voor culturele uitwisseling? In dit laatste geval was bijvoorbeeld het bezoek aan het Ranga Shankara Theatre zeer de moeite waard. Het bleek één van de weinige plekken in India te zijn met het technische en praktische niveau dat in het westen standaard is, waardoor het zeer geschikt is het programmeren van bijvoorbeeld Nederlandse dansgroepen.
- Het testen van de in de quickscan voorgenomen stellingen. Eén van de vooraannames die in de quickscan bijvoorbeeld naar voren kwam was dat er op het gebied van mode bijzonder veel mogelijkheden zijn wat betreft culturele uitwisseling. Tijdens het bezoek bleken er echter veel minder directe aanknopingspunten te zijn dan in eerste instantie gedacht werd. De ideeën, verwachtingen en verdere stappen werden daar vervolgens op aangepast.

De culturele verkenningsmissie vormt een essentiële schakel binnen het ingeslagen traject tot mogelijke intensivering van culturele uitwisseling.

Conclusies en aanbevelingen

De SICA publieksbijeenkomst en verkenningsmissie heeft bijgedragen tot het stimuleren van de interesse in Indiase cultuur bij het Nederlandse culturele veld. Tevens heeft de missie bijgedragen aan de hernieuwing van het culturele netwerk van de Nederlandse ambassade in India.

Uit de missie kwam duidelijk naar voren dat:

- India een interessant land is en blijft voor intensivering van culturele uitwisseling maar niet per definitie voor alle culturele disciplines. Tevens acht de SICA het (nog) niet zinvol om de culturele uitwisseling met India op dusdanig grote schaal aan te pakken zoals dat nu bijvoorbeeld met China gebeurt.
- De SICA pleit er dan ook voor om wat betreft India ‘vinger aan de pols’ te houden, bijvoorbeeld door middel van extra aandacht binnen de verschillende culturele bezoekersprogramma voor interessante Indiase bezoekers. Ook wordt er gekeken naar de mogelijkheden van een publieke bijeenkomst over culturele uitwisseling met India rondom het India festival 2008.
- Daarnaast pleit de SICA er voor om bij toekomstige culturele intensivering meer aansluiting te zoeken bij het reeds bestaande culturele netwerk van HIVOS netwerk.
- Voor iedere discipline geldt een verschil in mogelijkheden ten aanzien van het vervolgtraject. De SICA adviseert om de verdere invulling dan ook aan de fondsen en sectorinstituten te laten. SICA zal wel zorgen voor inhoudelijke impulsen en coördinatie waar nodig.

Follow-up actie

Bovensectoraal

- De SICA tracht in de tweede helft van 2008 een gezamenlijk bezoek aan Nederland te coördineren van een aantal interessante personen die de verkenningsmissie ontmoet heeft.
- De SICA tracht n.a.v. bovenstaand genoemd bezoek tijdens het India Festival 2008 een (publieks)bijeenkomst over culturele uitwisseling met India te organiseren – wellicht in samenwerking met cultuur en ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties als HIVOS en het Prins Claus Fonds.

Nieuwe Media

- India kent veel creatief media talent. Er zijn goede bestaande uitwisselingsverbanden tussen de WaagSociety en het Sarai Instituut, welke goed onderhouden en eventueel uitgebouwd dienen te worden. De SICA zal het Virtueel Platform enkele plaatsen binnen haar bezoekersprogramma aanbieden voor het uitnodigen van Indiase experts tijdens het nieuwe media event PicNic, september 2008. De Nederlandse nieuwe media sector beschikt (nog) niet over een eigen bezoekersprogramma.
- Mogelijkheden voor de uitwisseling van studenten en/of docenten kunnen verder onderzocht worden.

Architectuur

- Het NAI heeft aangegeven dat het een uitgebreidere functie ambieert als makelaar voor Nederlandse architecten bij buitenlandse opdrachten en zal alert blijven op de mogelijkheden in India.
- De SICA adviseert het NAI om binnen haar bezoekersprogramma op zoek te gaan naar geschikte kandidaten uit India.

Mode

- De SICA adviseert de Arnhem Fashion Biënnale aan om de stagemogelijkheden te onderzoeken voor Nederlandse modestudenten in India evenals de mogelijkheden voor stages voor Indiase modestudenten in Nederland. De SICA raadt de Arnhem Mode Biënnale aan hierover verder overleg te plegen met het AMFI Amsterdam Fashion Institute.

Animatiefilm:

- De SICA juicht het initiatief van het Nederlandse Animatiefestival toe om een speciaal India-onderdeel op te nemen in de programmering en meent dat dit kan bijdragen aan de verandering in beeldvorming rondom Indiase animatie en India in het algemeen.
- De SICA adviseert de Vereniging Nederlandse Animatie Producenten om de stagemogelijkheden te onderzoeken voor Nederlandse animatiestudenten in India; evenals de mogelijkheden voor stages voor Indiase animatiestudenten in Nederland.

Beeldende Kunsten

- De Mondriaan Stichting geeft aan dat de kwaliteit van de presentatieplaatsen in India nog niet bijzonder hoog is. Wel blijft India een interessante regio en houdt de Mondriaan Stichting ontwikkelingen op het gebied van beeldende kunst in de gaten.
- De SICA adviseert de Mondriaan Stichting om binnen haar bezoekersprogramma op zoek te gaan naar geschikte kandidaten uit India.

Vormgeving

- Mogelijkheden voor aansluiting op de internationale vormgeving-in-het-‘luxe-segment’ en mogelijkheden voor samenwerking liggen vooral in het onderwijs. Mapping hiervan is onlangs door EVD / Nederlandse ambassade uitgevoerd.
- Ook hier adviseert de SICA de Premela Stichting om binnen haar bezoekersprogramma op zoek te gaan naar geschikte kandidaten uit India.

Podiumkunsten

- Het Theater Instituut Nederland (TIN) ziet slechts spaarzame kansen wat betreft culturele uitwisseling met India binnen de podiumkunsten; het meest relevant hiervoor is de discipline dans. Op dit gebied zijn er al enkele uitwisselingen gaande die ook dit jaar weer een vervolg hebben gekregen. Zo brengt ISH-India eind april een bezoek aan Nederland. Ook Korzo Theater Den Haag consolideert haar uitwisselingen met dansgroepen uit Chennai. Daarnaast heeft het TIN het Attakkalari Dansgezelschap aanbevolen bij de organisatie van het India Festival 2008.
- Ook hier adviseert de SICA het TIN om binnen haar bezoekersprogramma op zoek te gaan naar geschikte kandidaten uit India.